

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چشم به راه

تهریه و تنظیم: اداره تولیدات فرهنگی

طراحی و صفحه آرایی: مهدی عسکری (هونام)

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

امور فنی و چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

نشانی تهیه کننده:

تلفن: ۳۲۰۰۲۵۶۷ نشانی تهیه کننده: مشهد مقدس، حرم مطهر رضوی، صحن جامع رضوی، اداره تولیدات فرهنگی

فهرست

۵	مقدمه
۷	فصل اول معارف مهدوی
۱۷.....	فصل دوم مهدویت در کلام امام رضا علیه السلام
۲۱.....	فصل سوم وظایف منتظران از منظر حضرت امام خمینی(رحمه الله عليه) و هبر معظم انقلاب (مد ظله العالی)
۲۹	مسابقه فرهنگی چشم به راه
۳۲.....	فرم نظر سنجی

قدمه

تاریخ بشریت کوای بر آن است که انسان همواره در آرزوی داشتن جامعه‌ای آرام و عاری از هرگونه ظلم و ستم و نیه دست آوردن رفاه و آسایش کامل بوده است؛ متفکران همواره تلاش کرده‌اند با ارائه راهکارها و ایدئولوژی‌های متعدد، تصویری از جامعه و مدنیه‌ای فاضلۀ ترسیم کنند تا بشریت‌بواند به آرزوهای دیرین خود دست یابد و شهروندان در آن، فضیلت محور و ارزش مدارزنگی کنند؛ مکتب تشیع، یا نگاهی زرف و واقع بینانه به حقیقت انسان و نوع نیازها و استعدادهایش، برای به سامان رسیدن امور و پدید آمدن جامعه‌ی آرمانی موعود، طرحی تو درانداخته و راهی ممتاز از آن داده است؛ اندیشه‌ی مهدویت پاسخی کامل به این نیاز دیرین آدمی در اصلاح وضعیت ناسامان زندگی بشری است؛ این نوشتار برآن است تا پنجه‌ای را به سوی آن جامعه‌ی آرمانی باز کند.

فصل اول → معارف مهدوی

ولادت

آخرین پیشوای شیعیان و دوازدهمین جانشین رسول خدا، محمد مصطفی^{علیه السلام}، در سپیده دم جمعه در نیمهٔ شعبان سال ۲۵۵ هـ.ق، در شهر سامراء چشم به جهان گشود.^۱ پدر ایشان حضرت امام حسن عسکری^{علیه السلام}، بیازدهمین امام شیعه، و مادر ایشان مليکا، دختر یوشان نوه‌ی امپراتور روم شرقی،^۲ می‌باشدند. ایشان، از طرف مادر، به شمعون منسوب‌اند که یکی از دوازده حواری و صحابی خاص حضرت عیسی^{علیه السلام} است.^۳

نام و لقب

ایشان هم‌نام رسول الله^{علیه السلام} می‌باشند و موزخین و محدثین براین باورند که پیامبر^{علیه السلام}، این نام را بر ایشان نهاده است. نکته‌ی جالب این‌که، این همان‌نامی بی‌دلیل نیست، بلکه گویای حقیقتی است: همچنان که پیامبر^{علیه السلام} با طلوع خود جهانیان را از گمراهی و جهل نجات داد، دوازدهمین فرزندش نیز با ظهور خود بشریت را از تاریکی و گمراهی خواهد رهانید. از لقب ایشان می‌توان به «مهدی»، «قائم»، «منتظر»، «حجت»، «خلف صالح»، «بقیة الله»، «صاحب الامر»، «ولی عصر» و «صاحب الرّمان» اشاره کرد. هریک از این لقب، وجه یا وجوهی دارند: مثلًاً حضرت را «مهدی» می‌گویند، ازان جهت که هدایت به حق می‌کند و «قائم» می‌خوانند، چون قیام به حق می‌کند و «حجت» اش نامند، ازان رو که حجت و گواه خداوند (عِزوجل) بر خلق است.^۴

خصوصیات و ویژگیها

ایشان فرزند پیامبر^{علیه السلام} و از اولاد بانوی گرامی اسلام، حضرت فاطمه‌ی زهراء^{علیه السلام} و نهمین پیشوای نسل امام حسین^{علیه السلام} و خاتم اوصیاء و منجی نهایی و قائد جهانی است؛ ایشان دو غیبت دارند که یکی کوتاه مدت و دیگری بلند مدت است و با سپری شدن آن‌ها، جهان را پُرازعدل و داد خواهند کرد، پس ازان‌که از ظلم و جور پُرشده باشد.^۵ ایشان خلیفه‌ی حق، ولی مطلق و مصلح بزرگ‌اند و چون از پس غیبت درآیند، به کعبه تکیه می‌کنند، پرچم پیامبر^{علیه السلام} را در دست می‌گیرند، دین خدا (عِزوجل) را زنده می‌سازند، احکام خدا (عِزوجل) را در سراسر گیتی جاری می‌کنند و زمین را که از جور و بیداد پُرشده است، از مهربانی و داد پُرمی‌گردانند.^۶ اهل قیام، عبادت، خشوع، ساده زیستی، بردبازی، عدالت و احسان می‌باشند و در علم و دانش و عدل و برکت و پاکی، سرآمد همگان هستند.^۷

۱- شیخ مفید، الارشاد، ۲، قم؛ کنگره‌ی شیخ مفید، ۱۴۱۳، ص ۳۳۹.

۲- میخائيل سوم (قیصر سال‌های ۲۲۸ تا ۲۵۳ ق)

۳- محمدباقر پوراپنی، ترکیب، هدم خوشید، قم؛ نورالسجاد، ۱۳۷۸، ص ۱۹ و ۲۰.

۴- ساقر شریف الفرشی، پیشین، ص ۷۷ و ۲۸.

۵- برای آگاهی بیشتر از شامل و خصوصیات حضرت مهدی^{علیه السلام} ر، که: سید‌حسن امین، اعیان الشیعه، بیروت: دارالتعارف للمطبوعات، ۲، ص ۴۴. و نعمانی، الغیبه، تهران: صدور، ۱۳۹۷ق، باب ۱۳، ص ۲۱۲.

۶- محمد رضا حکیمی، خورشید مغرب، تهران: دلیل ما، ۱۳۸۲، ص ۲۹.

۷- مسعود پور سینه آقایی، پیشین، ص ۱۷.

▪ مهدویت در اسلام

عقیده‌ی مهدویت و باور به ظهورو قیام مهدی موعود^ع به عنوان نجات دهنده‌ی عالم و اصلاحگر، باور و اعتقادی است که براساس کتاب و سنت پدید آمده است و بیشتر مسلمانان به آن اذعان دارند. این اندیشه‌ی اصیل اسلامی، مبتنی بر دلایل عقلی و نقلی بسیار استوار است.

اهل سنت و شیعه در طی اعصار و مرور قرن‌ها، معتقدند که در آخرالزمان، فردی از اولاد رسول^{علیه السلام} و فرزندان علی و فاطمه^{علیهم السلام} ظهور می‌کند که صفات و نشانه‌هایش در احادیث ذکر شده است. او هنگامی که دنیا پراز ظلم و جور شده باشد، ظهور می‌کند و جهان را پراز عدل و داد می‌سازد. همه او را همنام و هم کنیه پیغمبر^{علیه السلام} و ملقب به مهدی^ع معرفی کرده‌اند و اتفاق دارند براینکه تا او ظهور نکند، عالم و جامعه بشری به پایان نخواهد رسید.

▪ بقیة الله در آیینه‌ی احادیث

صحابه، روایات مربوط به امام مهدی^ع را از رسول گرامی^{علیه السلام} نقل کرده‌اند. برخی از محققان ۱۹۴۱ روایت را بدون تکرار از پیشوایان معصوم^{علیهم السلام}، درباره مهدویت جمع آوری کرده‌اند که ۵۶۰ حدیث آن از پیامبر اکرم^{علیه السلام} نقل شده است.^۱ کتاب‌های بسیاری قبل و بعد از ولادت امام مهدی^ع درباره ایشان نوشته شده است. احادیث راجع به مهدویت به دو دسته تقسیم می‌شود:

▪ احادیث عام

روایاتی که موضوعشان بیان جانشینی رسول خدا^{علیه السلام} است، احادیث عام‌اند. حدیث ثقلین و حدیث دوازده خلیفه و نیز حدیثی که می‌فرماید: «هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناسد، مرگش جاهلی است»،^۲ نمونه‌هایی از حادیث عام هستند.

▪ احادیث خاص

در این زمینه، بسیاری از احادیث وجود دارد که شیعه و سنی برآن اتفاق دارند، به این صورت اگر مهدی^ع با ویژگی‌های مطرح شده در روایات، از کنار خانه خدا قیام خود را آغاز کند، تمامی مسلمانان به آمدن ایشان اعتراف می‌کنند. در این نوشتار، برخی از عرصه‌های مشترک میان شیعه و سنی را درباره امام مهدی^ع بیان می‌کنیم:

اول: اصل مهدویت؛ در روایات فریقین، در حد تواتر آمده است که در آخرالزمان، شخصی به نام مهدی^ع، از فرزندان پیامبر^{علیه السلام} قیام خواهد کرد. ابن حجر عسقلانی می‌گوید: «خبر به حد تواتر دلالت دارد براینکه مهدی^ع از این امت است».^۳

دوم: عدالت گستری امام مهدی^ع فراگیری عدل و داد در بسیاری از روایات مربوط به حضرت بیان شده است. ابوسعید خدری از پیامبر اسلام^{علیه السلام} چنین نقل می‌کند: «مهدی از من است. او زمین را از عدل و داد پر می‌کند، همان‌گونه که از ظلم و جور پر شده است».^۴

۱- نک: معجم احادیث امام المهدی^ع

۲- صحیح بخاری، ج ۵، ص ۱۱۳؛ صحیح مسلم، ج ۶، ص ۲۱.

۳- فتح الباری، ج ۵، ص ۳۶۲

۴- سنابی داود، ج ۴، ص ۱۰۷ و ۴۲۸۵

شناخت پروردگار

خداؤند متعال فلسفه‌ی اساسی آفرینش انسان‌ها را عبادت و بندگی معرفی کرده است^۱ و این مهم، تنها زمانی حاصل می‌شود که شناخت آن ذات مقدس فراهم آید. پس از شناخت خداوند است که راه هموار شده و موانع برطرف می‌شود. یاران مهدی^۲ از کسانی هستند که خداوند را آن‌گونه که باید، شناخته‌اند. علی‌الله^۳ شناخت والای خداوند را در این افراد، این‌گونه توصیف کرده‌اند: «مردانی مؤمن که خداراچنان که شایسته است، شناخته‌اند و آنان، یاران مهدی^۴ در آخر الزمان اند.»^۵ بنابراین، اولین قدم برای قرارگرفتن در صرف یاران مهدی^۶ شناخت پروردگار است.

شناخت امام زمان

کسی که می‌خواهد از یاران حضرت مهدی^۷ باشد، ناگزیر باید شناخت آن حضرت را در رأس برنامه‌های خود قرار دهد؛ به گونه‌ای که حاصل این معرفت و شناخت، آن باشد که آن حضرت را همواره ناظر و شاهد اعمال و رفتار خود بداند. یاران مهدی^۸ امام خویش را به بهترین وجه می‌شناسند و این شناخت آگاهانه، در تمامی وجودشان رسخ کرده است. بنابراین، یاران مهدی شدن، بدون شناخت آن حضرت امکان پذیر نخواهد بود. در روایات فراوانی چنین آمده است: «هر که بمیرد و امام زمان خویش را نشناسد، مرگ جاهلیت باشد.»^۹ و «هر کس از دنیارود، در حالی که آشنا به امام خویش باشد، همانند کسی است که در خیمه‌ی قائم^{۱۰} در خدمت آن حضرت باشد.»^{۱۱}

گرچه حضرت در پس پرده‌ی غیبت هستند، اما هرگز از چشم معرفت و شناخت انسان‌ها پنهان و غایب نیستند. آنچه از ما خواسته شده، دیدن آن حضرت با بصیرت و آگاهی است، نه با چشم سر؛ آن‌گونه که عده‌ای تمام همتshan ملاقات با آن حضرت است. شوق دیدار آن حضرت و سعادت دیدن ایشان، اهمیت بسیاری دارد؛ ولی از آن مهم‌تر، شناخت و معرفت امام است که حاصل آن، ارتباط روحی با ایشان است.

انتظار راستین

در احادیث فراوانی آمده است که انتظار فرج و چشم داشتن به ظهور، باید با مواظبت بروظایف شرعی و فضایل اخلاقی همراه باشد. آمادگی برای درک ظهور حضرت مهدی^{۱۲} در مفهوم انتظار نهفته است و این، کاملاً با برداشت ناصحیح از انتظار که ثمره‌اش رخوت و سستی جامعه است، متضاد خواهد بود. پیامبر اکرم^{۱۳} و ائمه^{۱۴} بر انتظار آن روز موعود و لحظه شماری در فوارسیدن حکومت حق که فقط به دست آن حضرت تشکیل می‌شود، تأکید فراوانی کرده، آن را از اصول اساسی دین داری شمرده و پاداش‌های بزرگی برای منتظران آن بیان کرده‌اند. از همین‌رو، عالمان^{۱۵} بزرگ، انتظار را یکی از اوظایف مهم مردم در عصر غیبت و عصری اساسی در زمینه سازی و حفظ روایی مناسب برای درک زمان ظهور می‌دانند و همواره مؤمنان را به رعایت این وظیفه‌ی خطیر، با گفتار و کردار، ترغیب می‌کنند. پیامبر گرامی اسلام^{۱۶} می‌فرمایند: «برترین کارهای امت من، انتظار فرج از خدای عزوجل است.»^{۱۷}

بنابراین، انتظار از نوع عمل و کار است. امام صادق^{۱۸} می‌فرمایند: «هر کس بخواهد از یاران قائم^{۱۹} شود، باید منتظر باشد و با خوی‌های پسندیده عمل کند و با چنین حالی منتظر باشد. هر که بمیرد و پس از

۱- ذاریات، ۵۶.

۲- محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۷، ص ۲۲۹.

۳- شیخ صدوق، کمال الدین و تمام التعمه، ج ۲، دارالكتب الاسلامی، ص ۴۰۹.

۴- نعمانی، غیبت، دارالكتب الاسلامی، ص ۳۲۱.

۵- کمال الدین و تمام التعمه ص ۶۴۴.

مردنش، قائم^{علیه السلام} به پا خیزد، پاداش او همچون کسی خواهد بود که در دوران حکومت، آن حضرت رادرک کرده باشد.»^۱

❖ فوتسازی

شکی نیست که دین داری در عصر غیبت حضرت مهدی^{علیه السلام} از هر زمان دیگری مشکل تر و طاقت فرساتر است. امام صادق^{علیه السلام} از آن سوی قرن ها، سختی این دوران را این گونه تصویر کرده اند: «صاحب این امر را غیبی است که در آن، هر کس از دین خود دست برندارد، همانند کسی است که با کشیدن دست خود به ساقه‌ی فتاد که بوته‌ای تیغ دار است، خارهای آن را بسترد». آن حضرت مدتی سربه زیرافکندند و سپس فرمودند: «صاحب این امر، دارای غیبی است. پس بنده خدا باید پرهیزکاری و تقوا پیشه کند و به دین خود پایدار باشد....»^۲

آزمایش‌های دینی برای همه‌ی ایمان‌آورندگان و در همه‌ی زمان‌ها، قانونی الهی است؛ اما در عصر غیبت، تمامی عوامل دست به دست هم داده و این آزمایش را خیلی سخت کرده است. در این دوران، نگهداشتن دین بسیار دشوار است و بیشتر مردم، به انگیزه‌های گوناگون، ایمان دینی خود را در زندگی از دست می‌دهند. گسترش زمینه‌های ناباوری و افزایش انگیزه‌های انحراف و گریز از دین و نیز سنتیزه جویی‌های دشمنان با دین داری، از عوامل بسیار مهم این آزمایش است. آنان که در این گرایش‌های ترسناک، دین خود را حفظ می‌کنند، از شأن و رتبه‌ای پس رفیع برخوردار خواهند بود.

پیامبر اکرم^{صلوات الله عليه و آله و سلم} فرمودند: «ای علی، بزرگترین مردمان در ایمان و یقین، کسانی هستند که در واپسین روزگار زندگی می‌کنند؛ پیامبران را مشاهده نکرده‌اند و امامشان پنهان است. پس، به سبب خواندن خطی بر روی کاغذ ایمان می‌آورند.»^۳ موقعيت در این آزمایش، نیازمند بینشی است که انسان دین دارد و پرتو آن بتواند در برابر تحریف‌ها و شبیه‌ها و تردیدها، دین خود را حفظ کند و با هیچ یک از عوامل انحراف، خلوص دینی و دین داری خود را در فکر و عمل از دست ندهد.

❖ اهداف حکومت

اهداف حکومت مهدوی را در محورهایی نظری رشد معنویت، حاکمیت و گسترش آیین اسلام و اجرای عدالت و گسترش آن می‌توان طرح نمود:

❖ رشد معنویت

جهان امروز جهانی است که معنویت در آن خیلی کم رنگ شده و پاکی و پاکدامنی، صداقت و درستکاری، تعاون و همکاری، گذشت و ایثار و احسان نیکوکاری جای خود را به هواپرستی و شهوت رانی، دروغ و دغل، بازی، خودمحوری و موقعیت جویی، خیانت و جنایت، زیاده خواهی و افزون خواهی و افزون طلبی داده است. حکومت مهدوی در راستای زنده ساختن این بخش از وجود انسان گام برمی‌دارد و برای جان بخشیدن به آن تلاش می‌کند تا طعم شیرین حیات واقعی و زندگی حقیقی را به آدم‌های مسجود ملائک بچشاند و به همکان یادآوری کند که از ابتدا مقرر شده بود که آنان در چنان حیاتی تنفس کنند و عطر پاکی‌ها و خوبی‌ها را

۱- نعمانی، غیبت، ص ۲۰۰.

۲- کافی، ج ۱، ص ۳۳۵.

۳- نعمانی، غیبت، ج ۱، ص ۲۸۸.

با مشام جان استشمام کنند؛ چنان‌که قرآن می‌فرماید: «يَا أَئِيْهَا الَّذِيْنَ ءاْمَنُوا اسْتَجِيْبُو لَهُ وَلِلَّهِسُولِ اذَا دَعَا كُمْ لِمَا يُحِبِّيْكُمْ» (ای کسانی که ایمان آورده‌اید! زمانی که خدا و پیامبر، شما را به حیات می‌بخشد، آنان را جابت کنید)

حاکمیت و کشورش آیین اسلام

مشکلی که در تمام تاریخ، به خصوص در عصر حاضر، گریبان‌گیر جوامع است، الحاد، شرک و تحریف در دین است. این کاستی خود موجب اختلاف‌ها، جنگ‌ها، هوایپستی‌ها و انحرافات بسیار و باعث دورشدن از هدف اصلی زندگی [تقریب و نزدیکی به خداوند (عَزَّوجَلَ)] است. براین اساس، از برکات و ثمرات جاودان حکومت مهدوی ریشه‌کن شدن بی‌دینی، اختلاف در دین، شرک و دین سنتی و حاکمیت توحید و فراگیری دین مبین اسلام و آموزه‌های حیات‌بخش و انسان‌ساز آن است. ثمره‌ی حاکمیت اسلام، تحقق جامعه‌ی دینی و راهبری دین در فتارها و گفتارهاست.^۱

اجرای عدالت

یکی از واژه‌های مأتوس در ذهن آدمی، واژه‌ی عدالت است. عدالت، آزادی، امنیت، آسایش، آرامش و ... از کلید واژه‌های حیات انسانی و ارزوهای او بوده است. آدمی همواره تحقق آن را در تمام شئون زندگی آرزو می‌کرده است و در مقابل، دیدن ظلم و تبعیض خاطرناک را آزار می‌داده است. اجرای عدالت و حق محوری از بارزترین اهداف حکومت مهدوی می‌باشد، اما نکته‌ی اصلی این است که اجرای این سیاست همراه با برقراری شاخص‌ها و معیارهای عدالت و آموزش‌های همگانی، به منظور سهیم شدن همگان در اجرای عدالت، مقدور است. در روایت است: «او میزان (معیار) عدالت را در همگان می‌گذارد. پس احدي به دیگری ستم روانمی‌دارد». ^۲ «حضرتش زمین را از ظلم پیراسته می‌کند». ^۳ و «به یقین کمترین اثرباری از ظلم و ستم باقی نخواهد ماند». ^۴ آن نظام جامع و جهانی که یک مقصوم در رأس آن قرار گرفته، نظامی است که آن نیازها را می‌شناسد و عدالت را برای همه‌ی انسان‌ها به نحو تام و تمام مقرر می‌کند. وقتی این نظام عادل ایجاد شود، همه‌ی انرژی‌ها، تمام قدرت‌ها و تمام توان انسان‌ها در راه درست و در مسیر کمال انسانیت قرار می‌گیرد.

در این نیک شهر، مستضعفان پس از سپری کردن یک تاریخ مظلومیت، بر سر برپیشوایی زمین تکیه خواهند زد و این وعده‌ی الهی محقق می‌شود که فرموده است: «وَرُبِّيْدُ اُنْ تَمَنَّ عَلَى الَّذِيْنَ اسْتُضْعِفُوْا فِي الْأَرْضِ وَ تَجْعَلُهُمْ أَئِمَّةً وَ تَجْعَلَهُمُ الْأُولَائِيْنَ» (و خواستیم بر کسانی که در آن سرزمین فروdest شده بودند، مفت نهیم و آنان را پیشوایان [مردم] و وارث [زمین] کنیم).^۵

آسیب‌های پیش رو در دوران غیبت امام زمان

انتظار منفعانه

برخی انتظار را صرفاً حالتی روانی و همراه با بی تحرکی می‌پندازند و نهایت وظیفه‌ی خود را در این رابطه، دعا برای فرج فرض می‌کنند و وظایف خطیری نظری امریبه معروف و نهی از منکر را بر دوش خود احساس

۱- کارگر، رجم، آینده‌ی جهان، قم: مرکز تخصصی مهدویت، ۱۳۸۳، ص ۳۶۵

۲- بخار الانوار، ج ۵، ص ۳۱۸

۳- همان، ج ۵، ص ۱۴۵

۴- همان، ج ۵، ص ۴۷۰

۵- قصص ۵/

نمی‌کنند. گوشه‌ای از نتایج این دیدگاه از این قرار است: رکود و سستی، بی‌توجهی به وضعیت جامعه، سر تسلیم فروآوردن در مقابل بدی‌ها و ستم‌ها، بازیچه‌ی سیاست بازار و منحرفان شدن، روزمرگی و دنیاگرایی و ... در مواجهه با چنین نگرشی باید پرسید که مگر ما در زندگی مادی و روزمره، به اندازه‌ی نیازمان در باغچه‌ها سبزه و گل نمی‌کاریم، نظم و نظافت ایجاد نمی‌کنیم. سنگ‌های مزاحم را کنار نمی‌زنیم، علف‌هرزه‌ها و میکروب‌ها و آلودگی‌ها را از خانه و اطراف خود دور نمی‌ریزیم و خود و خانواده را در روشنایی قرار نمی‌دهیم؟! حال، چگونه است که وقتی به دین و خصوصاً آموزه‌ی فراموش شده‌ی مهدویت می‌رسیم، به راحتی رفع مسئولیت می‌کنیم؛ با آنکه اگر هر فردی جمع‌های کوچک فامیلی و دوستان خود را اصلاح کند، در واقع جامعه را به اصلاح هدایت می‌کند.

علاوه بر این، معنای حدیث پیامبر ﷺ که می‌فرمایند: «خداوند به واسطه‌ی مهدی، زمین را پرازعدل و داد خواهد کرد، چنان‌که از ظلم و جور پر شده است»^۱ این است که آن حضرت هر وقت بیایند، زمین را پرازعدل می‌کنند. معنای این حدیث این نیست که ایشان زمانی می‌آیند که زمین از ظلم پر شده باشد یا اینکه زمان ظهور حضرت وقتی است که هیچ‌جا اثری از حق و عدل نمانده باشد و سراسر عالم را ستم فراگرفته باشد. به تعییر دیگر فساد هدف نیست؛ بلکه برای آمدن امام عصر ﷺ، آمادگی و عطشی عدالت باید پردازد و دیدن فساد و نابسامانی‌ها، خود، انگیزه‌ی آمادگی و عدالت‌خواهی است.

جوّ غالب این‌گونه است که در نگاه ابتدایی، می‌گویند که همه‌جا (در ادارات، در خانه و بازار و مجامع جهانی و ...) ظلم فراوان است و عدالت و حقوق افراد و قانون رعایت نمی‌شود. اما در شب تاریخ ستارگانی در آسمان هستند که می‌درخشند، نوری دهنده و رهنمایی‌دهنده؛ در غیبت امام مهدی ﷺ نیز همیشه منتظران واقعی و زمینه سازانی حضور دارند. لذا، امام صادق علیه السلام فرمایند: «نه چنین است؛ به خدا سوگند، امر فرج تحقق نپذیرد تا هریک از شقی (بدبخت و ستمگر) و سعید (خوب و حامی حق) به نهایت کار خود رسند».^۲ اولاً هیچ نهضت اصلاحی بدون زمینه سازی فکری و پیروزی نیروهای فداکار می‌شود؛ ثانیاً، در قیام امام موعود ﷺ باید موقعیت خود را مشخص کرده و آن را حفظ کنیم. مباداً انقلابی را به انتظار بنشینیم که ما را نیز در دیف ظالمان و غافلان، کیفر دهد!^۳ ثالثاً، باید دانست که پاداش اخروی، نتیجه‌ی اعمال نیک دنیوی است؛ و این موضوع، ربطی به این ندارد که انسان در زمان غیبت، زندگی کند یا در عصر ظهور.

◆ افراط و تفریط در ارائه‌ی چهره‌ی مهرو قهراز حضرت مهدی ﷺ

بعضی از افراد، به دلیل نداشتن نگاهی جامع به دین و بدون بررسی اسناد یا دلایل روایی، به شنیده‌ها و توهمندی‌های خود بسته می‌کنند و از این‌رو، چهره‌ایی قهرآمیز از امام عصر ﷺ ارائه می‌دهند. در مقابل، گروهی دیگر از ایشان شخصیتی تصویر می‌کنند که گویا هیچ مبارزه و جهادی ندارد و همه‌ی امور را صرفاً با معجزه و کرامت حل می‌کند. هردوی این برداشت‌ها، به وادی افراط و تفریط گراییده‌اند.

امام زمان ﷺ مطابق روایات و سیره‌ی پیشینیان صالح خویش، فردی است که برای انسان‌ها از پدرو مادر مهربان تراست: «یکون... أشَفَقَ عَلَيْهِمْ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَمْهَاتِهِمْ وَ...»^۴ این مهربان بودن ولی خدا، همچون مهرب خداوند کریم، حکمتی بزرگ دارد؛ او به مانند طبیعتی حاذق است که تیغ جراحی اش تنها پس از به کار بردن انواع مداواها و سودمند نیفتادن آن‌ها، به کار درمان دردهای بشر می‌آید.

سؤالات بی فایده

عده‌ای با طرح مباحثی غیرمفید یا کم‌ثمر، مانند نحوه ازدواج یا چگونگی مسکن و تعداد فرزندان حضرت، اذهان افراد را از وظایف فردی و اجتماعی خویش نسبت به امام و نیز زمینه‌سازی لازم برای ظهور ایشان، دور می‌سازند. البته این پرسش‌ها پاسخ مناسب خود را می‌طلبند، ولی آنجا که لازمه‌ی غیبت، مخفی بودن است و با توجه به ابهام موجود در روایات، نمی‌توان به طور قطع نظریه‌ای در این باره مطرح ساخت؛ با این حال، عده‌ای هم خویش را برابر این امور قرار داده و از مسائل واقعی و اصلی غافل مانده‌اند.

تعجیل و شتابزدگی

شتابزدگی آفت دیگری است که دامن برخی افراد را گرفته است. نزدیک شمردن ظهور، مهیای ظهور بودن و کوشش برای زمینه‌سازی ظهور، بسیار مفید است، اما نباید در این راه شتابزدگی بود. شتابزدگی ناشی از درک نکردن حکمت و مصلحت خدا (عزوجل) در این امر است و گاه، یأس و نالمیدی افراد از ظهور حضرت یا گرایش آنان به شیادان و مددعیان دروغین را موجب می‌شود. امام جواد علیه السلام در این باره می‌فرمایند: «... در زمان غیبت، عجله کنندگان و شتابزدگان در امر ظهور، هلاک شوند و اهل تسليیم و صبر نجات یابند.»^۱ نیز، از پیامبر ﷺ روایت است که فرمودند: «خوشابه حال صابران در دوره‌ی غیبت او و استواران در محبت او....»^۲

تب ملاقات‌گرایی

متأسفانه، افراد زیادی تمام همت و تلاش خویش را در دیدار با امام زمان علیه السلام خلاصه کرده‌اند و دیگران نیز همین را القامی کنند؛ گویا شیعه هیچ وظیفه‌ای جز دیدار امام ندارد! غافل از اینکه آنچه مهم است، عنایت و رضایت امام است و گرنه، در قرون اولیه اسلام نیز بسیاری امام زمان خویش را دیدند و برروی ایشان شمشیر کشیدند. دیدار امر مطلوبی است، اما آنچه مهم است و بیشگی منتظران آن امام نازنین است، انجام دادن وظایفی است که برای شیعه‌ی منتظر در نظر گرفته‌اند. تذکر دیگر اینکه نباید فراموش کرد که دوران، دوران غیبت است و قرار نیست همه به خدمت امام مهدی علیه السلام برسند.

پرسش و پاسخ مهدوی

آیا به جز مسلمانان، ادیان و ملل دیگر نیز به ظهور منجی و مصلح جهانی اعتقاد دارند؟

اعتقاد به ظهور منجی و مصلح جهانی عقیده‌ای عمومی و فراگیر است و بیشتر ادیان موجود برآن‌اند که در واپسین دوره‌ی تاریخ، «نجات دهنده‌ای» ظهور خواهد کرد و جامعه‌ای پر از صلح، عدالت و معنویت بنیان می‌نهد. محمد امین زین الدین می‌گوید: «شکی نیست که اعتقاد به اصلاح جامعه از وضعیت موجود، از ابتدای تاریخ بشر در ذهن مردم وجود داشته است و از عقاید اختصاصی دین اسلام نیست؛ زیرا در ادیان آسمانی قبل از ظهور اسلام مشاهده می‌کنیم که همگی خبر از وقوع این حقیقت داده‌اند و حتی صفات مصلح و راهکارهای اصلاحی او را نیز بیان کرده‌اند، گرچه نام او را مهدی و دعوت اصلاحی او را به نام مهدویت نگذاشته‌اند... این عقیده و فکر حتی به ادیان دیگر از قبیل زردشتی و برهمنی و ... نیز سراایت کرده است.»^۳

۱- کمال الدین، ۳۷۸/۲، باب ۳۶: «بهلک فهیا المستعجلون و ينجو فيها المسألون».

۲- بخار الانوار، ۱۴۳/۵۲، «اطی للصابرین في غیبته، طوی للمنتقدین على مجنته، الذین وصفهم الله فی كتابه و قال: هدی للمنتقدین الذین یؤمنون بالغیب».

۳- احمد امین، فی حدیث المهدی و المهدیة، بیروت: موسسه النعمان، ۱۴۱۳، ص ۱۱.

◆ آیا اهل سنت به امام مهدی ﷺ اعتقاد دارند؟

آری، اهل سنت هم به ظهور امام مهدی ﷺ اعتقاد دارند: ابن حجر عسقلانی می‌نویسد: «تواترت الاخبار باب المهدی من هذه الامة و آن عیسی بن مریم سینزل و يصلی خلفه» (براساس اخبار متواتر، حضرت مهدی ﷺ از این امت (اسلام) است و عیسی بن مریم نیز فروض خواهد آمد و پشت سر آن حضرت نماز خواهد خواند). همچنین در آثاری نظریه صواعق محرقه، شرح مقاصد و منابع دیگر اهل سنت به این اشاره شده است.

◆ چگونه ممکن است کودکی به مقام امامت نائل شود؟

پاسخ کوتاه این شبهه این است که امامت موضوع فرعی و تکلیف فردی نیست؛ بلکه موضوعی اعتقادی و بنیادی است و در گفتمان امامت، نصب و تعیین امام فعل خداوند می‌باشد. دیگر آنکه این پدیده در میان پیامبران و امامان گذشته نیز سبقه داشته است؛ به طور مثال، خداوند به حضرت عیسی ﷺ در کودکی، کتاب و حکمت عطا کرده است. قرآن راجع به حضرت یحیی ﷺ می‌فرماید: «وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صِبِّيًّا» حضرت جواد ﷺ در هشت سالگی و امام هادی ﷺ در نه سالگی به مقام امامت رسیده‌اند. در تاریخ امامت شیعه، اگر امامانی در سنین کودکی ادعای امامت را طرح کردند، در علم و عمل و گفتار خود، آنچه را همانگ با مقتضای امامت بود، بروزدادند و هرگز در انجام دادن وظایف امامت دچار مشکل نشدن و در مواجهه با مخاطبانی که در صدد آزمودنشان بودند، درین بست علمی قرار نگرفتند؛ لذا معلوم می‌شود که امامت میراثی است آسمانی برای جمعی از بندگان برگزیده و مسئله‌ی سن در آن مطرح نیست.

◆ فواید امامی که صدها سال از دیده‌ها پنهان بوده و امکان دسترسی به او وجود ندارد، چیست؟

در پاسخ این پرسش باید گفت: اول اینکه موضوع حیات و غیبت مهدی ﷺ تابع دلایل خود بوده و چون این معنا به اثبات رسد، باید به تمام لوازم آن پاییند بود. شایان ذکر است که استثنایی بودن مسئله‌ی غیبت و عمر طولانی، نمی‌تواند مانع از پذیرش واقعیتی باشد که با دلایل گوناگون به اثبات رسیده است؛ دوم اینکه فواید امام غایب، مانند بسیاری از مسائل اسرار آمیز دیگر، آن چنان با اسرار و حکمت‌های الهی در آمیخته که شاید نتوان همه‌ی ابعاد آن را کشف کرد. روایات انبوهی براین دلالت دارد که خداوند زمین را هرگز بدون حجت رهانی کند که اگر چنین شود، نظام عالم مختل شده و زمین اهلش را فرومی‌برد؛ براین اساس، این روایات را هرگز نمی‌توان نادیده انگاشت. طبق این روایات، فیض وجود امام حتی در حالت غیبت هم برگستره‌ی تکوین و اهل زمین استمرار می‌یابد و این از فواید بسیار مهم امام غایب ﷺ است. افزون براین، فواید دیگری برای عقیده به امام حی می‌توان تصور کرد؛ از جمله اینکه ایمان به امامی که هر لحظه امید به قیام و ظهور او می‌رود، شخص را در حالتی از آمادگی تام قرار می‌دهد که با جدیت فراوان، در راه اهداف و مقاصد دین استقامت ورزد و سخت‌کوشانه در راه اصلاح کار خود و جهان پیرامون بکوشد. همچنین عقیده به حیات مهدی ﷺ مهم‌ترین پشتونه‌ی روحی منتظران است تا با الحساس امید، مسئولیت‌های دینی و اجتماعی خود را النجام دهند؛ نویمی‌دی و سرخوردگی را زدایند و هر لحظه در انتظار فرج موعود ﷺ باشند.

مسئله طول عمر حضرت مهدی چگونه توجیه پذیراست؟

آیت‌الله جوادی آملی در پاسخ به این سؤال می‌فرمایند:

حیات طولانی امام زمان برخلاف عادت است، امام برخلافات علیّت نیست؛ به این معنان که به طور عادی کسی نمی‌تواند، هزار سال یا ده هزار سال عمر کند، اما به صورت غیر عادی (خرق عادت) این کار ممکن است. اگر بدانیم انسان چیست و چه کسی بدن او را اداره می‌کند، اصلاً چنین پرسش‌هایی مطرح نمی‌شود. همه ذرات بدن در حرکت و تعویض آند و روح، همه حرکات این ذرات را تحت کنترل دارد. حال اگر روح انسان کاملی، برخلاف عادت (نظم عادی)، بهترین سلول‌ها را جانشینی کند و دقیق ترین کنترل‌ها را بر قسمت‌های مختلف بدن داشته باشد، یک انسان کامل می‌تواند، میلیون‌ها سال زنده بماند و این مطلب، امری است که در علم پژوهشی امروز هم ثابت شده است. از نگاه تاریخی نیز باید گفت که در تاریخ، معمرین (دراز عمرها) فراوانی بوده‌اند که هر یک چند برابر افراد معمولی زمان خویش، زیسته‌اند؛ روشن ترین و در عین حال مستندترین آن حضرت نوح است. قرآن تصریح می‌کند که وی ۹۵۰ سال فقط پیامبر بوده است^۱ و حتماً عمر ایشان بیش از این بوده است. داستان خضریبی نیز مصدقی از این اصل کلی است.^۲

تعداد یاران اصلی حضرت مهدی چند نفر می‌باشد؟

یاوران حضرت مهدی که ۳۱۳ نفر هستند^۳، با حضور خود فرمان موعود را بیک می‌گویند و گرد آفتاب وجودش حلقه می‌زنند تا در کاب او و عده‌ی الهی را تحقق بخشنند و حاکمیت دولت اهل بیت را بر جهان بگسترانند. یاوران حضرت مهدی از نژاد خاص، قبیله‌ای با سابقه یا کشوری معروف گزینش نمی‌شوند، زیرا این نهضت قیامی عدالت‌گسترانه است و در راستای تحقق اسلام ناب، نژاد پرستی در آن جایی ندارد. یاران امام زمان از سراسر جهان و دورترین شهرها و به تعبیر روایات، از «اقالیم الارض» (کشورهای روی زمین)^۴ و «اقصی‌البلاد» (از دورترین نقاط عالم)^۵ گرد هم می‌آیند.

بنته به جز ۳۱۳ یارا اصلی، انسان‌های مؤمن و لایق دیگری نیز در زمرة اصحاب عمومی مهدی خواهند بود.^۶

چند نفر از یاران اصلی امام زمان زن هستند؟

زنان متعهد، در تاریخ، نقش چشمگیری در حماسه‌ها و قیام‌ها داشته‌اند و پیام‌آور حضور توأم با عزّت و عفت بوده‌اند. وجود پنجاه زن جوان در میان ۳۱۳ یاران امام زمان حکایت‌گر جایگاه ویژه‌ی آنان در عصر ظهور است. امام باقر^۷ می‌فرمایند: «سوگند به خدا، سیصد و سیزده نفر، بی و عده‌ی پیشین، گرد می‌آیند و در میان آنان پنجاه زن هست». بی‌شک، کارآمدی زنان در عرصه‌هایی جلوه‌می‌نماید که با سرشت و طبیعت ایشان سازگار باشد.

۱- عبدالله جوادی آملی، نسیم‌الندیشه، دفتر یکم، قم: اسراء، ۱۳۸۶، ص ۱۰۰ و ۱۰۱.

۲- عنکبوت ۱۴.

۳- جمیع از نویسنده‌گان، چشم به راه مهدی، قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵، ص ۳۴۳.

۴- سید بن طاوس، الملاجم و الفتن في ظهور الغائب المنتظر، قم: مدرسۀ امام مهدی، ۱۳۷۰، ص ۱۴۸.

۵- محمد بن ابراهیم بن معانی، العیة للنعمانی، تهران: مددوق، ۱۳۷۹، اتفاق، ص ۳۱۹.

۶- قطب راوندی، الخراج و الجرائح، ج ۳، قم: مدرسۀ امام مهدی، ۱۴۰۹، اتفاق، ص ۱۱۶.

۷- محمد باقر پوراپینی، مهدی یاوران، تهران: بنیاد فرهنگی مهدی موعود، ۱۳۸۵، ص ۲۳.

۸- العیاشی، ج ۱، ص ۶۴.

فصل دوم

مهدویت در کلام امام رضا علیه السلام

• اشاره:

طرح موضوع مهدویت در تمامی ابعاد آن، می‌تواند آثار اجتماعی و فردی بسیاری را به دنبال داشته باشد. از میان این پیامدهایی توان به دو مطلب مهم به عنوان انگیزه‌های اصلی پیامبر عزیزان از طرح موضوع مهدویت در تمامی فرصت‌های ممکن، اشاره کرد.

الف. بازسازی روحیه و ایجاد امید در قلب مستضعفان و مظلومان عالم

ب. ایجاد رعب و هشدارهای بازدارنده برای مستکبران و ظالمان عالم

درگیری همیشگی مظلومین با ظالمین و عدم انحصار این دو انگیزه به دوره‌ی زندگی پیامبر اکرم ﷺ، مهمترین دلیلی است که او صیام پیامبر یعنی حضرات معصومین علیهم السلام را نیز ملزم به سخن گفتن پیرامون ظهور منجب و ابعاد شخصیتی و حکومتی او می‌نمود.

وجود مقدس امام هشتم علیه السلام نیز این قاعده مستثنی نبوده و بالغ بر ۳۰ حدیث در موضوعات مختلف مهدویت از این امام معصوم به یادگار مانده است که روشن کننده‌ی راه برای منتظران منجی می‌باشد و در این نوشтар به گوشه‌ای از فرمایشات ایشان به طور اجمالی اشاره خواهد شد.

• ضرورت وجود حجت

سلیمان جعفری می‌گوید: از علی بن موسی الرضا علیه السلام پرسیدم: «آیا زمین از حجت خدا خالی می‌ماند؟» حضرت فرمودند: «اگر زمین به اندازه‌ی چشم برهم زدنی از حجت خالی می‌ماند اهل خود را فرمی بلعید.»^۱

• از نسل امام رضا علیه السلام

حضرت رضا علیه السلام در روایتی خبر از شرایط دوران غیبت فرزند خویش می‌دهند و در روایتی می‌فرمایند: «گویا شیعیان را می‌بینم که در هنگام ازدست دادن سومین [امام] از نسل من در جستجوی امام خود بر می‌آیند، اما او را نمی‌بینند.»^۲

• ظهور حتمی است

امام رضا علیه السلام در مورد اصل ظهور منجی و قطعی بودن این اتفاق و اینکه ایشان از خاندان پاک ائمه اطهار علیه السلام می‌باشند، از جدّ بزرگوارشان روایتی را نقل می‌کنند که حضرت رسول ﷺ می‌فرمایند: «قیامت بپیش‌نمی‌شود تا آنکه قائم برحق، از ما قیام کند.»^۳

• متنوعیت نام مخصوص

ریان بن صلت می‌گوید از امام رضا علیه السلام که فرمود: «مهدی قائم فرزند حسن، خودش دیده نمی‌شود و بعد از غیبتیش هم کسی نباید نامش را ببرد تا آنکه ظهور نماید و نامش را اعلان کند و همه‌ی مردم آن را بشنوند.» به آن حضرت عرض کرد: «سرورم، حتی اگر بگوییم: «صاحب غیبت، صاحب الزمان و مهدی؟» حضرت فرمود: «گفتن این ها جایز است؛ من شما را از تصریح به نام او نهی کردم تا اینکه نامش از دشمنان ما پوشیده بماند و او را شناسایی نکنند.»^۴

۱- بصائر الدرجات، ص ۴۸۹، ۸

۲- عيون احیاء الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۴۸۰.

۳- عيون الحجارة الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۳۷۲.

۴- مستارک الوسائل، ص ۲۸۵، ۱۲

▪ مهدی در تفسیر وحی

حسن بن خالد از حضرت رضا^{علیه السلام} روایت می‌کند که آن حضرت درباره‌ی این فرمایش خداوند متعال که: «به گوش باش در آن روزی که منادی ندامی دهد... آن روز روز بیرون آمدن است.» فرمود: «یعنی روز قیام فرزندم مهدی قائم^{علیه السلام}.»^۱

▪ علت غیبت

غیبت حضرت مهدی^{علیه السلام} بنا به حکمت‌های پنهانی و آشکاری از سوی خداوند متعال اتفاق افتاده است. برای فهمیدن دلایل این غیبت بهترین راه مراجعه به سخنان حضرات معصومین^{علیهم السلام} می‌باشد. حضرت رضا^{علیه السلام} در مورد چرايی غیبت حضرت مهدی^{علیه السلام} در حدیثی که پاسخ به این سؤال است می‌فرمایند: «برای اين‌كه بيعت هيچکس را برق‌گردن نداشته باشد.»^۲ لذا بنابر فرمایش حضرت رضا^{علیه السلام} يکی از دلایل غیبت عدم وامداری آن حضرت و اتكل مطلق ایشان به ذات مقدس پروردگار است تا هیچکس نتواند از ایشان به ناحق طلبی داشته باشد و حضرت بتوانند عدالت را بدون کوچکترین کمی و کاستی اجرا نمایند.

▪ فتنه‌های عصر غیبت

حفظ و پایبندی به دین دوران غیبت حضرت مهدی^{علیه السلام} از سخت ترین اعمال به شمار می‌رود. ابن محبوب از امام ابوالحسن الرضا^{علیه السلام} روایت کرده که فرمودند: «ناگزیر فتنه‌ای سخت و سهمگین رخ خواهد داد که در آن همه‌ی دوستان و نزدیکان صمیمی فرو می‌افتدند. زمانی این فتنه به وقوع خواهد پیوست که شیعیان، سومین ازنسل مرا از دست دهند...»^۳ و این به معنای دشواری امتحان‌های آخرالزمان است و این‌که عده‌ی بسیاراند کی با وجود غیبت و ندیدن امام خود بر دین آن حضرت که همان اسلام ناب است باقی می‌مانند.

▪ حال مؤمنین در عصر غیبت

مجاشعی از امام رضا^{علیه السلام} از پدرانش روایت کرده که پیامبر خدا^{علیه السلام} فرمود: «زمانی بر مردم می‌آید که در آن زمان دل مؤمن در درون سینه‌اش ذوب می‌شود چنان که سرب در آتش؛ زیرا شاهد بلاها و بدعت‌ها در دینشان است، اما نمی‌تواند از آن جلوگیری کند.»^۴

▪ اهمیت انتظار فرج

موضوع انتظار صحیح در روایات و احادیث ائمه معصومین^{علیهم السلام} بسیار تاکید شده است و در کلام ائمه^{علیهم السلام} بر اهمیت آن در دوران غیبت تصریح شده است.

محمد بن فضیل می‌گوید: از ابوالحسن الرضا^{علیه السلام} درباره‌ی فرج پرسیدم، فرمود: «مگر نمی‌دانی که انتظار هم فرج، خود نوعی فرج است؟!» سپس فرمود: «خدای تو انا می‌فرماید: منتظر باشید که من نیز همراه، شما از منتظرانم.»^۵

۱- عيون اخبار الرضا^{علیه السلام}: ابن بابویه قمی، ج ۲، ص ۳۷۲.

۲- بخار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۱۳.

۳- غیبت الطوسی...

۴- امالی طوسی، ج ۲، ص ۱۳۲.

۵- کمال الدین، شیخ صدوق، ج ۲، ص ۶۴۵.

◆ دعا برای فرج

امام رضا علیه السلام در مورد دعا برای سلامتی و فرج حضرت مهدی علیه السلام و همچنین باری آن حضرت به مقاتل بن سليمان که یکی از اصحاب ایشان بود فرمودند: «در دعای دست نماز جمعه دعا کن: بار خدایا! کاربندهات و خلیفهات را سامان ده به آنچه پیامبران و رسولان را با آن سامان دادی و او را در احاطه‌ی فرشتگان قرار ده و با روح القدس خود تأیید ش فرما و پیشاپیش و پشت سرش نگهبانی بگمار که از هر گزندی محافظت ش کنند. پس از بیم و هراسش، امنیتی برایش جایگزین فرما که تو را پرستد و چیزی راشیک قرار ندهد، برای هیچ یک از آفریدگانت برو لی خود سلطه‌ای قرار مده و اجازه اش ده تا با کسانی که دشمن تو و او هستند جهاد کنند و مرا از یارانش قرار ده، که تو بر هر کاری توانایی.»^۱ تکرار این دعای پر معنا در هر جموعه نشانگرا همیت دعا برای فرج و همچنین استمداد از خداوند متعال برای حفظ آخرين ذخیره‌ی الهی می‌باشد و بیانگر مقوله‌ی مهدویت در زمان امامان معصوم علیهم السلام است.

فصل سوم → وظایف منتظران

از منظر امام خمینی
و هیرمعظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای مدظله العالی

❖ ذخیره خداوند

در زمان ظهور مهدی موعود ﷺ که خداوند ذخیره کرده است او را زیب اینکه هیچ کس در او لین و آخرين، اين قدرت برایش نبوده است و فقط برای حضرت مهدی موعود ﷺ بوده است که تمام عالم را عدالت را در تمام عالم گسترش بدهد و آن چیزی که انبیا موفق نشدند به آن با اینکه برای آن خدمت آمده بودند، خدای تبارک و تعالی ایشان را ذخیره کرده است که همان معنایی که همه انبیا آرزو داشتند، لکن موانع، اسباب این شد که نتوانستند اجرا بکنند و همه اولیا آرزو داشتند و موفق نشدند که اجرا بکنند، به دست این بزرگوار اجرا بشود... وقتی که ایشان ظهور کنند- ان شاء الله خداوند تعجیل کند در ظهور او- تمام بشر را از انحطاط بیرون می آورد، تمام کجی ها را راست می کنند.

تمام نفوosi که هستند انحرافات در آنها هست. حتی نفوس اشخاص کامل هم، در آن انحرافاتی هست ولو خودش نداند. در اخلاق ها انحراف هست، در عقاید انحراف هست، در اعمال انحراف هست و در کارهایی هم که بشر می کند انحرافش معلوم است و ایشان مأمور ند برای اینکه تمام این کجی ها را مستقیم کنند و تمام این انحرافات را بگردانند به اعتدال که واقعاً صدق بکند «یملا الارض عدلا بعد ما ملئت جوراً».

صحیفة امام؛ ج ۱۲، ص ۴۸۱

❖ امید به عدالت مهدوی

ما ممید این را داریم که یک قدرت اسلامی، قدرت عدل، قدرتی که در پناه عدل باشد، نه در پناه سرنیزه... یک همچو قدرتی پیدا بشود و تمام بشر باهم باشند. به ما این وعده را داده اند که در یک وقتی که امام زمان -سلام الله عليه- ظهور کند- این- اختلافات از بین می رو و همه برادر روا را باهم هستند، دیگر زور مند و زور کشی در کار نیست.

صحیفة امام؛ ج ۱۱، ص ۲۹۸

❖ مراقبت اعمال

ببینید تحت مراقبت هستید، نامه اعمال ما می رو د پیش امام زمان -سلام الله عليه- هفته ای دو دفعه (به حسب روایت) ... نکند که خدای نخواسته از من و شما و سایر دوستان امام زمان -سلام الله عليه- یک وقت چیزی صادر بشود که موجب افسردگی امام زمان -سلام الله عليه- باشد.

صحیفة امام؛ ج ۸، ص ۳۹۱

❖ منادی توحید

ابراهیم خلیل، در اول زمان و حبیب خدا و فرزند عزیزش مهدی موعود- روحی فدah- در آخر زمان از کعبه ندای توحید سردادند و می دهند ... و مهدی منتظر در لسان ادیان و به اتفاق مسلمین از کعبه ندا سرمی دهد و بشریت را به توحید می خواند.

صحیفة امام؛ ج ۱۸، ص ۸۷

❖ زمینه سازان ظهور

انقلاب مردم ایران نقطه شروع انقلاب بزرگ جهان اسلام به پرچم داری حضرت حجت- ارواحنا فدah- است که خداوند بر همه مسلمانان و جهانیان منت نهد و ظهورو فرجش را در عصر حاضر قرار دهد.

صحیفة امام؛ ج ۲۱، ص ۳۲۷

❖ صدور اسلام راستین

ما با خواست خدا دست تجاوز و ستم همه ستمنگران را در کشورهای اسلامی می شکنیم و با صدور انقلاب مان که در حقیقت صدور اسلام راستین و بیان احکام محمدی ﷺ است به سیطره و سلطه و ظلم جهان خواران خاتمه می دهیم و به یاری خدا راه را برای ظهور منجی و مصلح کل و امامت مطلق حق امام زمان- ارواحنا فدah- هموار می کنیم.

صحیفة امام؛ ج ۲۰، ص ۳۴۵

ما تکلیف داریم

ارزش دارد که انسان در مقابل ظالم بایستد، در مقابل ظالم بایستد و مشتش را گره کند و توی دهنش بزند و نگذارد که اینقدر ظلم زیاد بشود، این ارزش دارد، ما تکلیف داریم آقا! اینطور نیست که حالا که ما منتظر ظهور امام زمان - سلام الله عليه - هستیم، پس دیگر بنشینیم در خانه هایمان، تسبیح را دست بگیریم و بگوییم: «عجل علی فرجه» عجل با کارشما باید تعجیل بشود، شما باید زمینه را فراهم کنید برای آمدن او و فراهم کردن اینکه مسلمین را با هم مجتمع کنید، همه با هم بشوید، إن شاء الله ظهور می کند ایشان.

صحیفه امام؛ ج ۱۸، ص ۲۶۹

قیام برای خدا

شاید این وصفی که برای حضرت صاحب - سلام الله عليه - ذکر شده است، دنبال همین آیه شریفه که می فرماید: «قُلْ إِنَّمَا أَعْظُلُكُمْ بِواحدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِللهِ مُثْنِي وَفُرَادَىٰ» دنبال همین معنا باشد که همه باید قیام بکنیم، قیام واحد که بالاترین قیام، همان قیام آن شخص واحد است و همه قیامها باید دنبال آن قیام باشد و «قیام لله» باشد.

خدای تبارک و تعالی می فرماید که: به من فقط یک موعظه دارم به شما، قل ائمماً اعظلكم بواحده، به امت بگو که فقط من یک موعظه دارم به شما و آن موعظه این است که قیام کنید و قیام الله باشد، قیام الله کنید، البته آن حضرت قیام الله می فرمایند و آن لیلی که و آن خلوصی که برای ایشان هست برای دیگران نیست؛ لکن شیعه های بزرگوار آن حضرت هم باید پیروی ازاو بکنند در اینکه قیام کنند الله، برای خدا.

صحیفه امام؛ ج ۱۸، ص ۸

برای دفاع آماده باشید

اکنون که دوران غیبت امام علیه السلام پیش آمده و بناست احکام حکومتی اسلام باقی بماند واستمرار پیدا کند و هرج و مر ج روانیست، تشکیل حکومت لازم می آید. عقل هم به ما حکم می کند که تشکیلات لازم است تا اگر به ما هجوم آوردند، بتوانیم جلوگیری کنیم، اگر به نوامیس مسلمین تهاجم کردد دفاع کنیم. شرع مقدس هم دستور داده که باید همیشه در برابر اشخاصی که می خواهند به شما تجاوز کنند برای دفاع آماده باشید. برای جلوگیری از تعدیات افراد نسبت به یکدیگر هم، حکومت و دستگاه قضایی و اجرایی لازم است. چون این امور به خودی خود صورت نمی گیرد، باید حکومت تشکیل داد.

ولايت فقیه، ص ۳۹

سعی کن دعای عهد را بخوانی

یکی از چیزهایی که امام در روزهای آخر به من توصیه می کردند، خواندن دعای عهد بود. ایشان می گفتند: «صبح ها سعی کن این دعا را بخوانی، چون در سرنوشت دخالت دارد.»

برداشت هایی از سیره امام خمینی؛ ج ۳، ص ۴۲

چهل روز دعای عهد می خوانند

امام حتی در موقعی که در بیمارستان بستری بودند، از انس با کتاب مفاتیح الجنان غافل نبودند. پس از رحلت جان گذاز ایشان که مفاتیح شان را از بیمارستان به بیت منتقل می کردیم، متوجه شدیم امام در مفاتیح خود در کنار دعای شریف عهد که آن را یک اربعین می خوانندند، تاریخ شروع را هشت شوال نوشته اند.

برداشت هایی از سیره امام خمینی؛ ج ۳، ص ۴۳

توفيق تقرب الى الله

در قضيهی ولادت آن بزرگوار و اعتقادی که به این حقیقت است، اگر انسان در دو ناحیه و در دو جهت جستجو کند، آثار عظیمی را مشاهده می کند؛ اول، از جهت معنوی و روحی و تقرب الى الله و جهات تکامل فردی انسان است. کسی که اعتقاد به این مسأله دارد، چون با مرکز تفضلات الهی و نقطه‌ی اصلی و کانون شعاع رحمت حق، رابطه‌ای روحی برقرار می کند، توفيق بیشتری برای برخورداری از وسائل اعراض روحی و تقرب الى الله دارد. به همین خاطراست که اهل معنا و باطن، در توصلات معنوی خود، این بزرگوار را مورد توجه و نظر دائمی قرار می دهد و به آن حضرت توسل می جویند و توجه می کنند. نفس پیوند قلبی و تذکر و توجه روحی به آن مظاهر رحمت و قدرت و عدل حق تعالی، انسان را عروس و رشد می دهد و وسیله‌ی پیشرفت انسان را روحافراهم می کند. این، یک میدان وسیع است. هر کس که در باطن و قلب و دل و جان خود، با این بزرگوار مرتبط باشد، بهره‌ی خودش را خواهد برد. البته، توجه به کانون نور، باید توجه حقیقی برازد. لفظه‌ی زبان در این زمینه، تأثیر چندانی ندارد. اگر انسان، روح‌آمتوجه و متول شد و معرفت کافی برازد خود به وجود آورد، بهره‌ی خودش را خواهد برد. این، یک میدان فردی و تکامل شخصی و معنوی است.

(بيانات در جمع اشعار مختلف مردم در روز میلاد پیرکت حضرت ولی عصر (علیه السلام) ۱۳۷۴/۱۰/۱۷)

ایجاد امید برای حرکت به سمت صلاح

امام زمان (علیه السلام)، رمز عدالت و مظاهر قسط الهی در روی زمین است. به همین جهت است که همه‌ی بشریت، به شکلی انتظار ظهور آن حضرت را می کشند. البته مسلمانان به صورت مشخص، این انتظار بزرگ را معلوم کردند و شیعیان نسبت به شخصی که این لباس بر قامت او دوخته شده است، آگاهیهای روشن و مشخص کننده‌ای هم دارند. لذاست که موضوع امام زمان ... امید است در دل بني آدم. این امید، به بازویان قوت می بخشند، به دلها نور می دهد و معلوم می کند که هر حرکت عدالتخواهانه‌ای، در جهت قانون و گردش طبیعی این عالم و تاریخ بشراست. به همین خاطراست که وقتی ملت ما، قبل از پیروزی انقلاب به مبارزات مشغول بودند، احساسشان این بود که درجهت پیشرفت به سمت آرمان بشریت حرکت می کنند. بعد از پیروزی انقلاب هم احساس ملت ایران این است که هر حرکت و هر اقداممان؛ هر مبارزه‌ای که کردیم و هر رنجی که تحمل نمودیم، درجهت مقصودی است که میان آحاد بشر و همه‌ی اهل معرفت مشترک است. مقصود، استقرار عدالت، و هدف، رسیدن به عدل برای بشراست. و اسلام این عدل را تأمین می کند.

(بيانات در دیدار مهمانان خارجی دهه‌ی فجر و قشراهای مختلف مردم در روز نیمه شعبان ۱۳۷۱/۱۱/۱۸)

گنجینه عظیم اجتماعی

یک جهت از ثمرات ظهور متوجه است به میدان زندگی اجتماعی و عمومی و آن چه مربوط به سرنوشت بشر و ملت‌هاست. در این زمینه، اعتقاد به قضیه‌ی مهدی و موضوع ظهور و فرج و انتظار، گنجینه‌ی عظیمی است که ملت‌ها می‌توانند از آن بهره‌های فراوانی ببرند.

شما کشته‌ای را در یک دریای توفانی فرض کنید! اگر کسانی که در این کشتی هستند، عقیده داشته باشند که اطرافشان تا هزار فرسنگ، هیچ ساحلی وجود ندارد و آب و نان و وسائل حرکت اندکی داشته باشند، چه کار می کنند؟ آیا هیچ تصور می شود که اینها برای آن که حرکت کنند و کشتی را پیش ببرند، تلاشی بکنند؟ نه؛ چون به نظر خودشان، مرگشان حتمی است. وقتی انسان مرگش حتمی است، دیگر چه حرکت و تلاشی باید بکنند؟ امید و افقی وجود ندارد.

یکی از کارهایی که می‌توانند انجام دهنند، این است که در این مجموعه‌ی کوچک، هر کس به کار خودش سرگرم شود. آن کسی که اهل آرام مردن است، بخواهد تا بمیرد و آن که اهل تجاوز به دیگران است، حق دیگران را بگیرد تا آن که چند ساعتی بیشتر زنده بماند. طور دیگر هم این است که کسانی که در همین کشتی هستند، یقین داشته باشند و بدانند که در نزدیکی شان ساحلی وجود دارد. این که آن ساحل دور و یا نزدیک است و چقدر کاردارند تا به آن برسند، معلوم نیست؛ اما قطعاً ساحلی که در دسترس آنهاست، وجود دارد. این افراد چه کارمی کنند؟ تلاش می‌کنند که خود را به آن ساحل برسانند و اگر یک ساعت هم به آنها وقت داده شود، از آن یک ساعت برای حرکت و تلاش صحیح و جهت دار، استفاده خواهند برد و فکرشان را روی هم خواهند ریخت و تلاششان را یکی خواهند کرد تا شاید بتوانند خود را به آن ساحل برسانند. امید، چنین نقشی دارد. همین قدر که امیدی در دل انسان به وجود آمد، مرگ بالهای خود را جمع می‌کند و کنار می‌رود. امید موجب می‌شود انسان تلاش و حرکت کند، پیش ببرد، مبارزه کند و زنده بماند. فرض کنید ملتی در زیر سلطه‌ی ظالمانه‌ی قدرت مسلطی قرار دارد و هیچ امیدی هم ندارد. این ملت مجبور است تسلیم شود. اگر تسلیم نشد، کارهای کورو بی‌جهتی انجام می‌دهد. اما اگر این ملت و جماعت، امیدی در دلشان باشد و بدانند که عاقبت خوبی حتماً وجود دارد، چه می‌کنند؟ طبیعی است که مبارزه خواهند کرد و مبارزه را نظم خواهند داد و اگر مانعی در راه مبارزه وجود داشته باشد، آن را بر طرف خواهند کرد.

احساس حضور حضرت وتسلیم نشدن

عقیده به امام زمان، نمی‌گذارد مردم تسلیم شوند؛ به شرطی که این عقیده را درست بفهمند. وقتی که این عقیده به طور حقیقی در دلها جا بگیرد، حضور امام غایب در میان مردم حس می‌شود. امام بزرگوار و عزیز و معصوم و قطب عالم امکان و ملجم‌همه‌ی خلائق، اگرچه غایب است و ظهور نکرده، اما حضور دارد. مگر می‌شود حضور نداشته باشد؟ مؤمن، این حضور را در دل خود و با وجود و حواس خویش حس می‌کند. آن مردمی که می‌نشینند، راز و نیاز می‌کنند؛ دعای ندب را با توجه می‌خوانند و زیارت آن یاسین را زمزمه می‌کنند و می‌نالند، می‌فهمند چه می‌گویند. آنها حضور این بزرگوار را حس می‌کنند؛ ولو هنوز ظاهر نشده و غایب است. غیبت او، به احساس حضورش ضرری نمی‌زند. ظهور نکرده است؛ اما هم در دلها و هم در متن زندگی ملت حضور دارد. مگر می‌شود حضور نداشته باشد؟

(بيانات در جمع اشعار مختلف مردم در روز ميلاد پيرك حضرت ولی عصر (ع) ۱۳۷۴/۱۰/۱۷)

امیدبخش و نشاط آفرینی برای مبارزه

شیعه‌ی خوب کسی است که این حضور را حس کند و خود را در حضور او احساس نماید. این، به انسان امید و نشاط می‌بخشد. این ملت بزرگ، بیش از همه چیز به همین امید نیاز دارد؛ ملتی که در راه خدا و برای عظمت اسلام، مجاهدت و مبارزه می‌کند و افتخار طول تاریخ بشرو همه‌ی تاریخ اسلام شده و پرچم اسلام را در زمان ما به اهتزاز درآورده است. چنین ملتی، بیشتر از همه چیز، به همین امید درخشنان احتیاج دارد. آن اعتقاد، این امید را به او می‌بخشد.... ملتی که به خدا معتقد و مؤمن و متکی است و به آینده امیدوار است و با پرده‌نشینان غیب در ارتباط است؛ ملتی که در دلش خورشید امید به آینده و زندگی و لطف و مدد الهی می‌درخشد، هرگز تسلیم و مروعوب نمی‌شود و با این حرفا، از میدان خارج نمی‌گردد. این، خصوصیت اعتقاد به آن معنویت مهدی (علیه آلف التحیة والثناه) است. عقیده به امام زمان، هم در باطن فرد، هم در حرکت اجتماع و هم در حال و آینده، چنین تأثیر عظیمی دارد. این را باید قدردانست.

اعتقاد به مهدویت

جامعه‌یی که به مهدویت معتقد است، قوت قلب پیدا می‌کند. این قوت قلب برای ملت‌ها خیلی مهم است. بدانید تسلط استعمار بر کشورهای اسلامی بعد از آن بود که توی دل ملت‌ها را خالی کردند؛ آنها احساس ضعف کردند؛ احساس عدم توانایی کردند، بعد اینها آمدند و با قدرت برآنها مسلط شدند.

امروزهم همین جوراست. مادر روابط سیاسی و دیپلماسی دنیا داریم جلوی چشم‌مان می‌بینیم که یکی از بزرگ‌ترین شگردهای استکبار جهانی این است که می‌خواهد دل مسؤولان کشورهای گوناگون را - حالا در کشورهای اسلامی - خالی کند و احساس بی‌پشت‌وانگی به آنها تزریق کند، تا آنها احساس کنند که چاره‌یی ندارند جزاین که زیر بار مثلً امریکا بروند. این احساس ضعف، بلای بزرگی است... احساس ضعف برای یک ملت، خیلی احساس خطرناک و سم مهلكی است. یکی از بركات اعتقاد به مهدویت این است که انسان احساس اطمینان می‌کند؛ احساس قوت قلب می‌کند؛ احساس قدرت می‌کند. و ملت ما بحمد الله این گونه است.

(بيانات در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسب نیمه شعبان ۱۳۸۴/۰۶/۲۹)

حقیقت انتظار

ما آن وقتی می‌توانیم حقیقتاً منتظر به حساب بیاییم که زمینه را آماده کنیم. برای ظهور مهدی موعود ارواحنافاده زمینه باید آماده بشود؛ و آن عبارت از عمل کردن به احکام اسلامی و حاکمیت قرآن و اسلام است. اولین قدم برای حاکمیت اسلام و برای نزدیک شدن ملت‌های مسلمان به عهد ظهور مهدی موعود ارواحنافاده، به وسیله‌ی ملت ایران برداشته شده است؛ و آن، ایجاد حاکمیت قرآن است.

دیدار به مناسب میلاد حضرت مهدی ۱۳۷۶/۰۹/۲۵

تاثیر اعتقاد به ظهور حضرت

ملتی که به خدا معتقد و مؤمن و متکی است و به آینده امیدوار است و با پرده نشینان غیب در ارتباط است؛ ملتی که در دلش خورشید امید به آینده و زندگی و لطف و مدد الهی می‌درخشند، هرگز تسليم و مرعوب نمی‌شود و با این حرفلها، از میدان خارج نمی‌گردد. این، خصوصیت اعتقاد به آن معنویت مهدی علیه آلف التحیة والثناء است. عقیده به امام زمان، هم در باطن فرد، هم در حرکت اجتماع و هم در حال و آینده، چنین تأثیر عظیمی دارد. این را باید قدردانست.

دیدار در روز میلاد پربرکت حضرت ولی عصر ۱۳۷۴/۱۰/۱۷

فقط نشستن واشک ریختن فایده ندارد

امام زمان ارواحنافاده با اقتدار و قدرت و تکیه بر توانایی‌ای که ایمان والای خود او و ایمان پیروان و دوستانش، او را مجهز به آن قدرت کرده است، گریبان ستمنگان عالم را می‌گیرد و کاخهای ستم را ویران می‌کند. درس دیگر اعتقاد به مهدویت و جشن‌های نیمه شعبان برای من و شما این است که هر چند اعتقاد به حضرت مهدی ارواحنافاده یک آرمان والاست و در آن هیچ شکی نیست؛... اما این آرمانی است که باید به دنبال آن عمل بیاید. انتظاری که از آن سخن گفته‌اند، فقط نشستن واشک ریختن نیست.

دیدار اقشار مختلف مردم به مناسب نیمه شعبان در مصلای تهران ۱۳۸۱/۰۷/۳۰

ما باید خود را ببرای سربازی امام زمان آماده کنیم

انتظار به معنای این است که ما باید خود را ببرای سربازی امام زمان آماده کنیم.. سرباز منجی بزرگی که می خواهد با تمام مراکز قدرت و فساد بین المللی مبارزه کند، احتیاج به خودسازی و آگاهی و روشن بینی دارد... مانباید فکر کنیم که چون امام زمان خواهد آمد و دنیا را پرازعدل و داد خواهد کرد، امروز وظیفه ای نداریم؛ نه، بعکس، ما امروز وظیفه داریم در آن جهت حرکت کنیم تا برای ظهر آن بزرگوار آماده شویم. اعتقاد به امام زمان به معنای گوشہ گیری نیست... امروز اگر ما می بینیم در هر نقطه‌ی دنیا ظلم و بی عدالتی و تبعیض و زورگویی وجود دارد، اینها همان چیزهایی است که امام زمان برای مبارزه با آنها می آید. اگر ما سرباز امام زمانیم، باید خود را ببرای مبارزه با آنها آماده کنیم.

دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت نیمه شعبان در مصلای تهران ۱۳۸۱/۰۷/۳۰

معنی انتظار فرج

معنای انتظار فرج به عنوان عباره‌ای دیگر انتظار ظهور، این است که مؤمن به اسلام، مؤمن به مذهب اهل بیت علیهم السلام وضعیتی را که در دنیا واقعی وجود دارد، عقده و گره در زندگی بشری می شناسد... امام زمان علیه السلام برای اینکه فرج برای همه‌ی بشریت به وجود بیاورد، ظهور می کند که انسان را از فربودتگی نجات بدهد؛ جامعه‌ی بشریت رانجات بدهد؛ بلکه تاریخ آینده‌ی بشر را نجات بدهد. انتظار فرج یعنی قبول نکردن و رد کردن آن وضعیتی که براثر جهالت انسانها، براثر اغراض بشر بر زندگی انسانیت حاکم شده است. این معنی انتظار فرج است.

پاسخ به جریانهای انحرافی پیرامون مهدویت

اعتقاد به امام زمان، به معنای گوشہ گیری نیست. جریانهای انحرافی قبل از انقلاب تبلیغ می کردند، الان هم در گوشه و کنارتبلیغ می کنند که امام زمان می آید و اوضاع را درست می کند؛ ما امروز دیگر چه کار کنیم؛ چه لزومی دارد ما حرکتی بکنیم! این مثل آن است که در شب تاریک، انسان چراغ روشن نکند؛ چون فردا بنasت خورشید عالمتاب بباید و روز بشود و همه دنیا را روشن می کند. خورشید فردا، ربطی به وضع کنونی من و شماندارد. امروز اگر ما می بینیم در هر نقطه دنیا ظلم و بی عدالتی و تبعیض و زورگویی وجود دارد، اینها همان چیزهایی است که امام زمان برای مبارزه با آنها می آید. اگر ما سرباز امام زمانیم، باید خود را ببرای مبارزه با آنها آماده کنیم.

بيانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با اقشار مختلف مردم به مناسبت نیمة شعبان در مصلای تهران ۸۱/۰۷/۳۰

منشاء امید

چند خصوصیت در این عقیده مهدویت هست، که این خصوصیات برای هر ملتی، در حکم خون در کالبد و در حکم روح در جسم است. یکی، امید است. گاهی اوقات دستهای قلدرو قدرتمند، ملتهای ضعیف را به جایی می رسانند که امیدشان را از دست می دهند. وقتی امید را از دست دادند دیگر هیچ اقدام نمی کنند، می گویند چه فایده‌ای دارد؟ ما که دیگر کار از کارمان گذشته است، با چه کسی در بیفتیم؟ چه اقدامی بکنیم؟ برای چه تلاش بکنیم؟ ما که دیگر نمی توانیم! اعتقاد به مهدویت، به وجود مقدس مهدی موعود ارواحنا فدا، امید را در دلها زنده می کند. هیچ وقت انسانی که معتقد به این اصل است، ناامید نمی شود.

چرا؟ چون می‌داند یک پایان روشن حتمی وجود دارد، برو برگرد ندارد. سعی می‌کند که خودش را به آن برساند.

بيانات مقام معظم رهبری در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسب میلاد حضرت مهدی ۷۶/۹/۲۵

◆ بزرگترین وظیفه‌ی منتظران

بزرگترین وظیفه‌ی منتظران امام زمان این است که از لحاظ معنوی و اخلاقی و عملی و پیوندهای دینی و اعتقادی و عاطفی با مؤمنین و همچنین برای پنجه درافکنند با زورگویان، خود را آماده کنند. کسانی که در دوران دفاع مقدس، سراز پا نشناخته در صفوف دفاع مقدس شرکت می‌کردند، منتظران حقیقی بودند. کسی که وقتی کشور اسلامی مورد تهدید دشمن است، آماده‌ی دفاع از ارزشها و میهنه اسلامی و پرچم برافراشته‌ی اسلام است، می‌تواند ادعای کند که اگر امام زمان بیاید، پشت سر آن حضرت در میدان‌های خطر قدم خواهد گذاشت.

اما کسانی که در مقابل خطر، انحراف و چرب و شیرین دنیا خود را می‌بازند و زانو نشان سست می‌شود؛ کسانی که برای مطامع شخصی خود حاضر نیستند حرکتی که مطامع آنها را به خطر می‌اندازد، انجام دهند؛ اینها چطور می‌توانند منتظر امام زمان به حساب آیند؟ کسی که در انتظار آن مصلح بزرگ است، باید در خود زمینه‌های صلاح را آماده سازد و کاری کند که بتواند برای تحقق صلاح بایستد.

دیدار اقشار مختلف مردم به مناسب نیمه‌ی شعبان در مصلای تهران ۱۳۸۱/۰۷/۳۰